



Dravograd, 16. 12. 2015

Zadeva: pripombe na osnutek Uredbe o načrtu upravljanja Triglavskega narodnega parka za obdobje 2016–2025

Spoštovani.

Pregledali smo osnutek Uredbe o načrtu upravljanja Triglavskega narodnega parka za obdobje 2016–2025 (v nadaljevanju NU), predvsem z vidika načina urejanja gorskega kolesarjenja.

Gorsko kolesarjenje je priljubljen šport na prostem ki se izvaja na različnih cestah ali izven cest, na uradnih ali neuradnih utrjenih poteh brez ali z objekti. Odvija se lahko v širokem naboru različnih okolij, tudi v urbanih in zaprtih prostorih. Gorski kolesarji se med seboj razlikujejo po željah, opremi in značilnostih voženj. V grobem lahko govorimo o treh zvrsteh gorskega kolesarjenja: kros, vsegorsko in gravitacijsko. V Sloveniji se za zvrst vsegorsko občasno uporablja izraz turno kolesarstvo – predvsem zaradi delovanja Komisije za turno kolesarstvo pri Planinski zvezi Slovenije (Zajc, 2016).

Med gorskimi kolesarji je še posebej zaželena vožnja po ozkih poteh v naravnem okolju. Kljub temu, da to v pretežni meri ni v skladu z obstoječo zakonodajo v Sloveniji in pomeni prekršek po enem izmed zakonov, se v veliki meri v različnih delih naravnega okolja odvija že danes. Še več, tovrstna vožnja se, glede na razpoložljive podatke, v pretežni meri tolerira. Obstoječe zakonodajne ovire pa predstavljajo težavo za organizirane in/ali tržno naravnane gorskokolesarske aktivnosti (Zajc, 2016).

V konzorciju odprimopoti.si se zavzemamo, da bi bilo gorsko kolesarjenje dovoljeno tudi po utrjenih poteh v naravnem okolju ob spoštovanju interesov drugih ljudi, skrbi za naravo in okolje ter prevzemanju odgovornosti za lastna dejanja. Prizadevamo si razvoj mreže kolesarskih parkov, predvsem za gravitacijsko zvrst gorskega kolesarjenja.

Gorsko kolesarjenje kot aktivnost je priljubljen šport na prostem, s spodbujanjem katerega lahko bistveno vplivamo na dobro počutje in zdravje državljanov Slovenije, spodbujamo trajnostno mobilnost ter zmanjšamo potrebne izdatke javne zdravstvene blagajne. Gorsko kolesarjenje je hkrati tudi aktivnost v javnem interesu na področju športa.

Turistični delavci v Posočju ocenjujejo, da v Posočju gorsko kolesarjenje ustvari okoli 20.000 nočitev letno (Daksobler, 2015). Obstoječe stanje, ki onemogoča učinkovito upravljanje gorskega kolesarjenja kot športa na prostem, ne koristi nikomur – ne lokalnemu okolju, ne turističnemu gospodarstvu in tudi varstvenim ciljem zavarovanega območja ne.

Zakon o Triglavskem narodnem parku (Ur. l. RS, št. 52/10 in 46/14 – ZON-C, v nadaljevanju ZTNP-1) v 13. členu določa, da je na območju narodnega parka **prepovedano**:

- "voziti, ustavljati, parkirati ali organizirati vožnje z motornimi vozili in s kolesi v naravnem okolju, razen za službene vožnje javne gozdarske, naravovarstvene, zdravstvene, reševalne in veterinarske službe, pri inšpekcijskem nadzoru, delu preiskovalnih sodnikov in državnih

ODPRIMOPOTI.SI



tožilcev, obrambe, zaščite in reševanja, policije, gorskih in jamskih reševalcev ter gasilcev, za vožnje pri opravljanju lovskočuvajske in ribiškočuvajske ter kmetijsko-svetovalne službe, gospodarjenja z gozdovi in divjadjo, opravljanja kmetijskih, geodetskih, geoloških del in urejanja voda".

V 15. in 16. členu dodatno določa, da je v **prvem in drugem varstvenem režimu**:

- **prepovedano "voziti se s kolesom**, razen na gozdnih in kmetijskih cestah, planinskih in drugih poteh ter nekategoriziranih gozdnih prometnicah, ki so določene **v načrtu upravljanja"**.

ZTNP-1 ne govori o gorskem kolesarjenju, temveč o vožnji s kolesi v naravnem okolju, kar pa glede na uvodoma navedeno definicijo gorskega kolesarjenja, razumemo kot del gorskega kolesarjenja. Ob sprejemanju ZTNP-1 je prišlo do napake, da **za 3. varstveni režim veljajo strožji kriteriji** možnosti vožnje s kolesi v naravnem okolju, kot pa za 1. in 2. varstveni režim. Tako ob **doslednem upoštevanju ZTNP-1** za vožnjo s kolesom velja:

1. varstveno območje

DA – na gozdnih in kmetijskih cestah, planinskih in drugih poteh ter nekategoriziranih gozdnih prometnicah, ki so določene v načrtu upravljanja

NE – povsod drugod

2. varstveno območje

DA – na gozdnih in kmetijskih cestah, planinskih in drugih poteh ter nekategoriziranih gozdnih prometnicah, ki so določene v načrtu upravljanja

NE – povsod drugod

3. varstveno območje

DA – na državnih, občinskih in gozdnih cestah

NE – povsod drugod, tudi na utrjenih poteh v naravnem okolju (npr. kmetijske ceste (poljske ceste in poti, mulatjere ...), planinske in druge poti, gozdne vlake ...)

Na omenjeno anomalijo je že opozorila medresorska delovna skupina za ureditev gorskega kolesarjenja na 1. srečanju 24. 9. 2015.

Ugotavljamo, da se je anomalija ZTNP-1 odrazila tudi v NU, na kar nakazuje slika P15: Prikaz prometnic v osrednjem območju, na katerih je dopustna vožnja s kolesi (v NU na strani 213). Predlaganje tras zgolj v 2. varstvenem območju privede do nesmiselne situacije poteka tras – brez smiselnega izhodišča in cilja.

Pozdravljamo namero, da se v letu 2016 prične pripravljati Akcijski načrt upravljanja športnih in rekreacijskih dejavnosti na območju narodnega parka (v nadaljevanju AC), ki bo vključeval tudi gorsko kolesarjenje. Verjamemo, da športi na prostem potrebujejo aktivno in konstantno upravljanje. Vendar bo AC z doslednim upoštevanjem ZTNP-1 za gorsko kolesarjenje zelo verjetno zgolj ohranjal nesmiselno situacijo.

ODPRIMOPOTI.SI



Pripomba 1: v NU naj se vključijo tudi predlogi tras v 3. varstvenem režimu, na katerih je dopustna vožnja s kolesi, in za katere je Javni zavod TNP že izvedel naravovarstveno presojo. Če pa zaradi doslednega sledenja ZTNP-1 to pa vašem strokovnem mnenju ni možno, apeliramo, da zakonodajalec nemudoma pristopi k spremembi ZTNP-1 po skrajšanem postopku, s čimer se bo odpravila anomalija obstoječih kriterijev urejanja gorskega kolesarjenja v 3. varstvenem režimu.

Dodatno smo podrobno pregledali prikaz prometnic v osrednjem območju, na katerih je dopustna vožnja s kolesi (v NU na strani 213). Za pregled tras smo se obrnili na lokalno gorskokolesarsko skupnost v Posočju in Gorenjskem, ki v znatni meri pozdravlja proaktivno vlogo Javnega zavoda TNP, predlagala pa je nekaj dodatnih tras.

Pripomba 2: na pobudo lokalne gorskokolesarske skupnosti v Posočju in na Gorenjskem predlagamo, da se v NU vključijo naslednje trase primerne za gorsko kolesarjenje – ob predhodni naravovarstveni presoji.

Posočje

- Izvir Tolminke – planina na Prodih
- Planina Kal – Tolminske Ravne (planinska pot)
- Pod planino Kal (lovska koča) – Tolminske Ravne
- Planina Kal – Dobrenjščica (lovska koča) – Izvir Tolminke
- Čadrg – planina na Prodih
- Čadrg – zaselek Ozidje
- Baška prečka (Kneške Ravne – Grant)
- Planina Lom – Tolminski Triglav
- Planina Kuhinja – planina Zaslav
- Elektrarna na Predilci – cevovod Strmec – Loška Koritnica
- Dolina Bavšica (levi breg smer domačija Kukč)
- Na Skali (Čisti vrh – pod grebenom Travnika (Rušje) – Na Lazni – Sv. Marjeta – Pod Skalo)

Prehod med Gorenjsko in Posočjem

- Vršič – Izvir Tolminke (strateškega pomena)
- Slap Savica – Komna – Bogatinsko sedlo – Prehodci – Izvir Tolminke (ali Prehodci – Dobrenjščica – Izvir Tolminke) (mulatjere, v prihodnosti, pod določenimi pogoji)
- Slap Savica – Komna – Vratca – Prehodci – dom pri Krnskih jezerih – Lepena (mulatjere, v prihodnosti, pod določenimi pogoji)

Gorenjska

- Srednja vas v Bohinju – planina Uskovnica (planinska pot)
- Planina Zajamniki – Podjelje
- Goreljek – Velika Zaka ob Blejskem jezeru (planinska pot)
- planina Obranca – Spodnje Gorje
- Planski Vrh – Zakop

ODPRIMOPOTI.SI



- Planina Obranca – Kočna
- Zakop – Jesenice
- Jerebikovec – Mojstrana
- Mežakla – Radovna
- Severna stran Bohinjskega jezera

V nadaljevanju podajamo nekaj dodatnih pripomb na uporabljeno terminologijo.

Pripomba 3: v NU naj se na str. 107 dopolni definicija »kmetijska cesta« in sicer, da bo navedeno:» kmetijska cesta je poljska pot, kolovoz ali druga pot, ki jo predstavlja ozek utrjen pas zemljišča (širine do 2,5 m) in je namenjena za hojo, vožnjo kmetijske mehanizacije ali vožnjo s kolesom«.

Zakonodajna ureditev ne pozna izraza »kmetijska cesta«. V zakonodaji je mestoma opaziti nedosledno rabo pojmov za domnevno isto stvar. Zakon o kmetijskih zemljiščih (Ur. l. RS, št. 71/11 – uradno prečiščeno besedilo in 58/12) in Zakon o planinskih poteh (Ur. l. RS, št. 61/2007, v nadaljevanju ZPlanP) govorita o "poljski poti", Zakon o cestah (Ur. l. RS, št. 109/10, 48/12, 36/14 – odl. US in 46/15) pa "kolovozni poti". K temu lahko dodamo še Merila za dvonamensko rabo planinskih poti (2013), ki jih je sprejela Planinska zveza Slovenije, in uporabljajo pojem "traktorske poti". Hkrati pa za nobenega izmed njih niso določeni kriteriji. Ministrstvo za okolje in prostor je na državljansko pobudo, ki smo jo vložili, v dopisu št. 007-403/2014/146 z dne 20. 10. 2014 izdalo mnenje glede vožnje s kolesi po poljskih poteh po uveljavitvi sprememb novele Zakona o ohranjanju narave (Ur. l. RS, št. 96/04 – uradno prečiščeno besedilo, 61/06 – ZDru-1, 8/10 – ZSKZ-B in 46/14, v nadaljevanju ZON) v letu 2014. Ministrstvo ugotavlja, da je "novela ZON glede na Zakon o kmetijskih zemljiščih kasnejši in splošnejši predpis, katerega namen je bil, da v delih, ki se nanaša na ureditev vožnje v naravnem okolje le to uredi v celoti. Poleg tega pa je to razvidno tudi iz zakonskega besedila ohranjena specialnejša ureditev iz Zakona o planinskih poteh in Zakona o gozdovih, ki oba urejata vožnjo v naravnem okolju. V vseh drugih primerih pa velja splošna ureditev iz novele ZON, da je vožnja po utrjenih poteh dovoljena, če temu ne nasprotuje lastnik ali upravljavec poti, kar pomeni, da se določba petega odstavka 3. člena v delu, ki se nanaša na vožnjo s kolesi po poljskih poteh, kot eni od oblik utrjenih poti, ne uporablja." Vožnja po obstoječih utrjenih poteh na kmetijskih zemljiščih po mnenju Ministrstva za okolje in prostor ni sporna, če temu ne nasprotuje lastnik ali upravljavec zemljišča in je v skladu z ostalimi določbami ZON (Zajc, 2016). Več o tem na <http://odprimopoti.blogspot.si/2014/11/na-poljskih-poteh-smo-legalni-ce-temu.html>.

Pripomba 4: v NU naj se na str. 22 v vrstici 8 popravi, da bo namesto »turno kolesarjenje« pisalo »turno kolesarjenje (zvrst gorskega kolesarjenja)«.

Pripomba 5: v NU naj se na str. 26 v vrstici 10 popravi, da bo namesto »npr. planinstvo in kolesarstvo« pisalo »npr. planinarjenje in gorsko kolesarjenje«.

ODPRIMOPOTI.SI



Pripomba 6: v NU naj se na strani 204 popravi, da bo v točki 14 namesto »prepoved gorskega kolesarstva« pisalo »prepoved gorskega kolesarjenja«. Več o tem na <http://odprimopoti.blogspot.si/2012/02/gorsko-kolesarstvo-ali-gorsko.html>.

S spoštovanjem vas lepo pozdravljamo.

Pripravila

Peter Zajc, predstavnik konzorcija odprimopoti.si

Peter Dakskobler, predstavnik destinacije dolina Soče v medresorski delovni skupini za razvoj (gorskega) kolesarjenja